

**KARTA KURSU**

|                 |                   |                                                       |   |
|-----------------|-------------------|-------------------------------------------------------|---|
| Nazwa           | Biologia ptaków   |                                                       |   |
| Nazwa w j. ang. | Biology of birds  |                                                       |   |
| Kod             |                   | Punktacja ECTS*                                       | 1 |
| Koordinator     | Dr Lidia Orłowska | Zespół dydaktyczny<br>Dr Lidia Orłowska<br>doktoranci |   |

## Opis kursu (cele kształcenia)

Poznanie wybranych elementów biologii ptaków ich przystosowań do życia w różnych środowiskach, znaczenia ekologicznego i ekonomicznego. Zagrożenia i ochrona gatunkowa ptaków. Zaznajomienie z podstawowymi metodami badań stosowanych w ornitologii.

## Warunki wstępne

|              |                                                             |
|--------------|-------------------------------------------------------------|
| Wiedza       | Znajomość podstawowych pojęć z zakresu zoologii i ekologii. |
| Umiejętności | Prowadzenie terenowych obserwacji biologicznych             |
| Kursy        | Zoologia ogólna, Ekologia, Systematyka strunowców           |

## Efekty kształcenia

|        | Efekt kształcenia dla kursu                                                           | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Wiedza | W01, Objaśnia podstawowe pojęcia z zakresu biologii i ekologii ptaków                 | K_W14, K_W15, K_W30                 |
|        | W02 Nazywa przedstawicieli poszczególnych grup taksonomicznych występujących w Polsce | K_W11,                              |
|        | W03 Wskazuje gatunki podlegające ochronie na szczeblu krajowym i międzynarodowym      | K_W13                               |
|        | W04 Wskazuje zagrożenia wynikające z postępującej antropopresji                       | K_W13, K_W16                        |

|              | Efekt kształcenia dla kursu                                                                 | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Umiejętności | U01 Identyfikuje najważniejsze gatunki ptaków Polski                                        | K_U02, K_U08, K_U13                 |
|              | U02 Wymienia najważniejsze zagrożenia awifauny                                              | K_U08, K_U10                        |
|              | U03 Korzysta z lornetki i innego sprzętu obserwacyjnego oraz kluczy do rozpoznawania ptaków | K_U02, K_U08                        |
|              | U04 Wyszukuje literaturę naukową związaną z tematyką kursu                                  | KU03, K_U04, K_U09                  |

|                       | Efekt kształcenia dla kursu                                               | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Kompetencje społeczne | K01 Jest przygotowany do samodzielnego aktualizowania wiedzy              | K_K01, K_04, K_06                   |
|                       | K02 Czuje się odpowiedzialny za powierzony sprzęt terenowy oraz materiały | K-K03                               |
|                       | K03 Posiada umiejętności niezbędne do pracy w zespole                     | K_K03, K_K07                        |

| Organizacja   |               |                     |  |   |  |    |  |   |  |   |  |   |
|---------------|---------------|---------------------|--|---|--|----|--|---|--|---|--|---|
| Forma zajęć   | Wykład<br>(W) | Ćwiczenia w grupach |  |   |  |    |  |   |  |   |  |   |
|               |               | A                   |  | K |  | L  |  | S |  | P |  | E |
| Liczba godzin | 10            |                     |  |   |  | 10 |  |   |  |   |  |   |
|               |               |                     |  |   |  |    |  |   |  |   |  |   |

#### Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych,  
Ćwiczenia - metoda praktyczna (pokaz terenowy)

## Formy sprawdzania efektów kształcenia

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (sprawozdanie) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne (test) |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|------------------------------|---------------|-----------------|-------------|
| W01 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 | X           |
| W02 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 | X           |
| W03 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 | X           |
| W04 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 | X           |
| U01 |              |                 |                    | x                |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 |             |
| U02 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 | x           |
| U03 |              |                 |                    | x                |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 |             |
| U04 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         | x                            |               |                 |             |
| K01 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 | x           |
| K02 |              |                 |                    | x                |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 |             |
| K03 |              |                 |                    | x                |                     |                      |                 |                   |         |                              |               |                 |             |

|                |                                                                                                         |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryteria oceny | Zaliczenie w formie testu materiału z wykładów, ćwiczenia – udział w zajęciach terenowych, sprawozdanie |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|       |  |
|-------|--|
| Uwagi |  |
|-------|--|

## Treści merytoryczne (wykaz tematów)

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Podstawy biologii ptaków. Pochodzenie oraz ewolucja gromady.</li> <li>2. Przegląd systematyczny grup taksonomicznych ptaków Polski.</li> <li>3. Grupy ekologiczne ptaków.</li> <li>4. Liczebność, rozmieszczenie, zagrożenia, ochrona ptaków na szczeblu krajowym i międzynarodowym.</li> <li>5. Ptaki drapieżne – wybrane gatunki.</li> <li>6. Ptaki łowne.</li> <li>7. Programy restytucji wybranych gatunków.</li> </ol> <p>Ćwiczenia: Awifauna wybranych środowisk (parki, zbiorniki i cieki wodne)</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Wykaz literatury podstawowej

1. Elphick J. 1996. Atlas wędrówek ptaków. Szlakami skrzydlatych podróżników. PWRiL.
2. Tomiałojć L., Stawarczyk T. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, Wrocław 2003.
3. Sokołowski J. 1988. Ptaki Polski. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.
4. Svensson L. i in. 2011. Przewodnik Collinsa Ptaki. Multico

#### Wykaz literatury uzupełniającej

- Aulak, W. 1989 Klucz do oznaczania gniazd ptaków lęgowych Polski. Wydawnictwo SGGW-AR Warszawa.
- Dudziński, W. 1988 Ptaki łowne. PWR i L, Warszawa.
- Gotzman, J. 1979 Z lornetką wśród ptaków. PWRiL. Warszawa.
- Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny.
- Hanzák, J. 1981 Wielki atlas ptaków. PWR i L, Warszawa.
- KOO 2001. Ptaki drapieżne. AFW Mazury, Olsztyn.; 4) <http://koo.free.ngo.pl/>.
- Kruszewicz A., 2006. Ptaki Polski I. Multico.
- Kruszewicz A., 2006. Ptaki Polski II. Multico.
- Markowski (red). Vademecum obserwatora ptaków. PWN, Warszawa, Łódź 2001
- Mikusek R. 2005 Metody badań i ochrony sów. FWIE, Kraków
- Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (część I), s. 314. T. 8 (część II), s. 447. (<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/poradnik.php>);
- **Orłowska L.** 2015. Gatunki łowne obce dla fauny polskiej. w: S. Gorczyca (red.). Łowiectwo w Polsce w XXI wieku – realia i oczekiwania, SITLID, Gdańsk – Olsztyn 2015, Tom 2:139 – 164

#### Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

|                                                            |                                                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi                    | Wykład                                                                                                 | 10 |
|                                                            | Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)                                                          | 10 |
|                                                            | Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym                                                      | 3  |
| Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi    | Lektura w ramach przygotowania do zajęć                                                                | 2  |
|                                                            | Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu | 5  |
|                                                            | Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)                                |    |
|                                                            | Przygotowanie do egzaminu                                                                              |    |
| Ogółem bilans czasu pracy                                  |                                                                                                        | 30 |
| Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika |                                                                                                        | 1  |